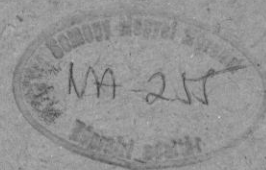

MA-255

Somogyi népművelési múzeum
Képrajzi adatlap

író: Károly János

írás ideje: 1953/5h

Tartalom: Adalok Mórak történelméhez

hex, talvancsok

6 illusztráció

Töredék-műanyag, Mórak

Aranykötés | XXXIII
XXIV/6

Iratgyűjtő

**MSZ 5617
PAPIRIPARI VÁLLALAT**

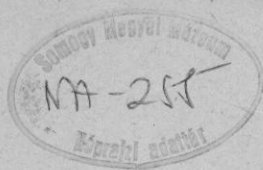
KISKUNHALASI GYÁRA

feltehetően

Aranykötés az 559-es és 560-as oldalon

359

VI/28/2.

Vizvár
Somogy megye

Településről.

Falu történetéről.

Vizvárról az 1555-ös évtől tudunk. "Tahi Ferenc: a XIV. sz., közepén itt a víztől és mocsaraktól védett helyen várat építtetett, amely 1555 nov. 17-én Zrínyi Miklós sürgetésére zsoldos őrséget kapott. Szigetvár eleste után a zsoldos őrség megfutamodott, és maga után felgyújtotta a várat. A zsoldosok Horvátországba menekültek. /Dombai Sándor megjegyzi, hogy az ő idejében még mutogatták az egykori vár helyét, a vizvár, heresznyei ut mentén jobbra egy emelkedésen a Dráva magas partja mellett kb. a heresznyei ut közepe táján. /Az egykori várból törökök által készített út vezetett északi irányban egyenesen a Háromfára vezető út mellett lévő "telek" nevezetű erdőben lévő "basakuthoz", mely kút ma is ezt a nevet viseli. /Az állítólagos út helye Vizvár község erdejében ma is látható./

1715-ben az országos összeíró bizottság e helyen megjelent és csak néhány újabb telepet talált. Massanként megsokasodtak és nagyobb jobbágyközséggé szervezkedtek. 1726-ban Turisetti János grófnak van itt nagy birtoka. 1728-ban Gróf Pras János a kegyur. Okirat szerint templomot építtet a településnek; tölgyfából, a település közepén közel a Drávához. /Tehát az akkori település a völgyben a Dráva mellett volt. Cs. J. /Ekkor még három falut, vagyis a mai Háromfát Vizvárhoz tartozónak mondják. 1731 augusztus 11-én már Festetics Kristóf a kegyur. Háromfalut ekkor még telep néven említi.

Településről.Vizvár.
Somogy megye.Falu történetéről.

Zágrábi ének és szertartáskönyvet hoznak be a horvát papok. Velük egyidőben horvát telepesek szivárognak át a Dráván. Időbeli okiratok szerint 113 ház van Vizváron /300 felnőtt/. Ezek a Vizvárhoz tartozó települések összevont adatai. / 1738. június 3-án végzett vizitáció eredménye: a község temploma kőből van, a torony fából. "faludiszitással" van a fala diszitve. Rengeteg a faragás. Deszkára festett képekkel diszitik. A bejáratot és a kórusrészt is "faludiszitással" diszitik, visszataszítók a figurák. Filhaizer József a tanító /aki ezért nem kap semmit/, harangozó is egyszemélyben, ezért kap járandóságot. Eddig csak a papok tanítottak. Vizitáció 120 házat emlit. Most már Háromfának írják az eddigi Háromfalut. 1742-és vizitációban /mint a parókiához tartozó gabonaraktárról tesznek emlitést, amit a földbe ástak a tetejét fémessal fedtek be. Istállót vesszőből készítettek, tetejére szalmát raktak. A vesszöt nem tapasztották be sarral. 1777-től a piebánia már nem tartozott a zágrábi püspökséghez, akkor már magyarai és horvátai prédikáltak. 1815-ben 1.407 lakost számoltak Vizvárhoz tartozónak. A Dráva mellől időközben felköltözött a település a dombtetőre, mert a Dráva kiöntéssel fenyegetett. 1815-ben megjegyzik, hogy a nép "pruszkói" a papjuk ellen, mert ostromozza őket az iszakságuk miatt. A népszemléálás a következő eredményekről számol be.

Településről.

Vizvár.
Somogy megye.

Palu történetéről.

Vizvár: 456 felnőtt, 150 gyerek, 140 házas,
Béla vár: 218 felnőtt, 77 gyerek, 71 házas,
Heresznye: 246 felnőtt, 86 gyerek, 82 házas,
Zsitva: 110 felnőtt, 46 gyerek, 32 házas,

1916-ban Vizvárhoz tartozó községek és puszták:

Vizvári lakosok száma:	rk.	1.506	prot.	5	, zsidó,	27,	
Béla vár	"	rk.	896	prot.	1	, zsidó,	4,
Heresznye	"	rk.	708	prot.	-	, zsidó,	7.
Zsitvaptá.	"	rk.	204	prot.	20	, zsidó,	7,
Kispta.	"	rk.	10	prot.	-	, zsidó,	-
Kalilapta.	"	rk.	19	prot.	-	, zsidó,	-
Spincpta.	"	rk.	63	prot.	-	, zsidó,	-
Jamapta.	"	rk.	50	prot.	-	, zsidó,	-
Kettős csárda	"	rk.	5	prot.	-	, zsidó,	-
Béla vári-berek	"	rk.	11	prot.	-	, zsidó,	-
Atlomás örnázak	"	rk.	62	prot.	2	, zsidó,	-
összesen:	rk.	3.534	prot.	28	. zsidó,	45,	

Vizvár, 1953. okt.

Gyűjtötte: Csikvár József.

Adatgyűjtés: karnoki vizitációkból, anyakönyvekből.

lakosságról általában.

Dombai Sándor 1913-ban írja a lakosságról: " foglalkozásra nézve mind földműves, birtokos, napszamos, iparos és halász. Birtokosok a lakosság 2/3-át részesítik. Jéresznek nincs anyyija, hogy saját háztartásához elég lenne, ezek napszamosok, vagy reszes aratok. A napszamosok nemcsak a közeli uradalmaiban, hanem az ország különböző részere is elméne munkára. Több hónapot töltének távol, ami nem a legjobb erkölcsi hatással van, főleg a fiatalokra nézve. A termés mindenféle terményre kiterjed. Legjobb mertékben a kukorica termesztést üzik, ami a legjobban megterem. Igen szorgalmasak. Kevés föld híján azonban a nép általában szegény. A földművelésben is a régi szokásokhoz görcsösen ragaszkodnak. Ujítással szemben igen bizalmatlanok. Gazdasági gépek használata csak a legutolsó években kezd elterjedni. Alattlenyesztésben a szarvasmarha tenyésztés sivar, legelőhiány miatt. Lótenyésztés virágzó. Ezenel csak a sertés tenyésztés lenet virágzóbb, tekintettel a jó kukorica-termesztésre. A népműveltsége igen egyszerű. /egy mosható ruhára nézve is./ Szesz italokat nem vetik meg. Szőlőtermesztés ekkor még kevés, de a kocsmák látogatottak. Nemcsak a bor és sor, de a pálinka is fogy. Az utóbbi a kelleténél is jobban. Még az asszonyok is elméne a kocsmában mutatni. Errol leszoktatni oket vajmi nehéz.

Az egy-gyerek rendszer nincs elterjedve. Birtokra nézve következő a lakosság megoszlása:

Településről.

Vizvár.
Somogy megye.

Lakosságról általában.

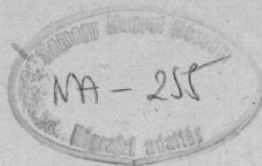
- 1./ Teljes polgárok 1/4 települési nagyobb.
- 2./ Fertályos polgár 1/4-ed telek.
- 3./ Házás-zseiler /ház, 2 hold föld, vagy szolto/
- 4./ Házatala, zseiler /ház nincs egy-két hold föld./
- 5./ napszamosok /gazdasági cseledek, iparosok/.

Vizvár, 1954 október.

Adatközlő: Dombai Sándor, 77 éves
vizvári esperes.

Gyűjtötte: Csikvár József.

Viselet:

Vizvár.
Somogy megye.

Táncviselet.

A nők fehér hosszúujju bluz, rakott piros szoknya, fekete, vagy lila csipkés szélű kötény. 3-4 alsószoknyát hordtak a bálakba. Lábukon télen csizma, nyáron csatos-cipő, de méginkább mezitláb.

A férfiak fekete kalap, fehér buggyós ing, fekete mellény, fekete nadrág /ráhajtván a csizmába/ s fekete keményszáru csizmába táncutak.

Vizvár, 1954.

Adatközlő: Csikvár Istvánné 65 éves.
Gyűjtötte: Csikvár József.